

Nr 3.

Godkänd av första kammaren den 24 februari 1942.

Godkänd av andra kammaren den 24 februari 1942.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1942/43 under riksstatens tredje huvudtitel, avseende anslagen inom utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väcka motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 3.)

Till KONUNGEN.

Utrikesdepartementet.

1:o) **Utrikesdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tredje huvudtiteln (punkt 1, sid. 2—4 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1942) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för utrikesdepartementet;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1942/43;

dels ock till Utrikesdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 893,000 kronor.

Riksdagen har intet haft att erinra mot förslaget, att befattningen såsom förste arkivarie uppflyttas från lönegraden A 24 till A 26.

Den av departementschefen verkställda beräkningen i övrigt av anslaget har godkänts av riksdagen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande personalförteckning för utrikesdepartementet:

Personalförteckning.

Befattning.

Lönegrad.

Tjänstemän å ordinarie stat:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

1 sändebud såsom kabinettssekreterare	B	3
4 utrikesråd såsom avdelningschefer	B	2
9 byråchefer	A	30
8 förste sekreterare	A	26
7 andre sekreterare	A	21
3 förste kanslister eller kanslister	}	A 16
		eller A 12.

B. Övrig personal.

1 kansliråd och chef för arkivet	A	30
1 kamrerare	A	26
1 förste arkivarie	A	26
1 andre arkivarie	A	21
1 revisor	A	21
9 kansliskrivare	A	11
16 kanslibiträden	A	7
1 förste expeditionsvakt	A	7
9 expeditionsvakter	A	5.

Tjänsteman å övergångsstat:

B. Övrig personal.

1 förste arkivarie	A	24.
--------------------------	---	-----

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20:

2 förste sekreterare	Eo	26;
----------------------------	----	-----

dels godkänt följande avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

Kronor.

1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	30,000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	547,000
3. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	10,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	176,000
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:	
a. Representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena	20,000
b. Representationsbidrag till kabinettssekreteraren	6,000

	Kronor.	Kronor.
c. Hyresbidrag till kabinetssekreteraren	4,000	
d. Representationsbidrag till chefen för pressbyrån ..	6,000	36,000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		94,000
	Summa kronor 893,000;	

dels ock till *Utrikesdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 893,000 kronor.

2:o) **Utrikesdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 4—6) har riksdagen till *Utrikesdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 745,000 kronor.

3:o) **Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid. 6 och 7) har riksdagen till *Utrikesdepartementet*: *Förstärkning av personalorganisationen* för budgetåret 1942/43 anvisat ett anslag av 400,000 kronor.

Sveriges representation i utlandet.

4:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, sid. 7—9) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43;

dels ock till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m.* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 2,989,000 kronor.

Den av departementschefen verkställda beräkningen av förevarande anslag har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande avlöningsstat för diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

	Kronor.
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1,046,000
2. Exspektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	75,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	92,000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:	
a. Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	1,176,000
b. Barnbidrag, <i>förslagsvis</i>	100,000

	Kronor.	Kronor.
c. Utomeuropeiskt tillägg, <i>förslagsvis</i>	186,000	
d. Chargé d'affairestillägg, <i>förslagsvis</i>	6,000	
e. Bidrag för inköp av automobil, <i>förslagsvis</i>	10,000	
f. Ersättning för hållande av automobil, <i>förslagsvis</i>	30,000	
g. Förflyttningsbidrag, <i>förslagsvis</i>	30,000	
h. Språktillägg, <i>förslagsvis</i>	8,000	
i. Prisutjämningsstillägg	90,000	1,636,000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		140,000
Summa kronor 2,989,000;		

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m. för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 2,989,000 kronor.

5:o) Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid. 9 och 10) har riksdagen *dels* godkänt följande avlöningsstat för attachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.	Kronor.
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	185,000
2. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän (ortstill- lägg), <i>förslagsvis</i>	136,000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	25,000
Summa kronor 346,000;	

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 346,000 kronor.

6:o) Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, sid. 11) har riksdagen *dels* godkänt följande avlöningsstat för pressattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.	Kronor.
1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	26,500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	48,000
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän (orstillägg), <i>förslagsvis</i>	54,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7,700
Summa kronor 137,000;	

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 137,000 kronor.

7:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden. Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 7 och 8, sid. 11 och 12) har riksdagen för budgetåret 1942/43 anvisat

dels till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden ett reservationsanslag av 700,000 kronor;

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

8:o) **Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän. Ersättningar åt olönade konsuler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 9 och 10, sid. 12 och 13) har riksdagen för budgetåret 1942/43 anvisat

dels till Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän ett reservationsanslag av 105,000 kronor;

dels ock till Ersättningar åt olönade konsuler ett förslagsanslag av 220,000 kronor.

9:o) **Rese- och flyttningersättningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 13) att till Rese- och flyttningersättningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

Till rese- och flyttningersättningar anvisades för budgetåret 1940/41 ett anslag av 265,000 kronor. Nettoutgifterna under anslaget uppgingo emellertid för samma budgetår till i runt tal 558,150 kronor. För att i riksstaten vinna överensstämmelse mellan beräknade och sannolikt behövliga belopp kunde en ytterligare ökning av anslaget utöver den av departementschefen föreslagna synas motiverad. Med hänsyn emellertid till svårigheten att under nuvarande osäkra förhållanden någorlunda exakt beräkna det erforderliga medelsbehovet, har riksdagen ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts föreliggande förslag. Riksdagen förutsätter, att största varsamhet iakttages i fråga om medlens användning.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Rese- och flyttningersättningar* för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

10:o) **Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 13 och 14) har riksdagen till *Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 310,000 kronor.

11:o) **Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, sid. 14) att till Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 290,000 kronor.

Mot den av departementschefen verkställda beräkningen av förevarande anslag har riksdagen intet haft att erinra, varför riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 290,000 kronor.

Internationella förhandlingar m. m.

12:o) **Särskilda förhandlingar med främmande makter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, sid. 14 och 15) att till Särskilda förhandlingar med främmande makter för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Riksdagen har godkänt den för här ifrågavarande ändamål äskade medelsanvisningen och har intet haft att erinra mot den föreslagna ändringen av anslagets rubrik.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

13:o) **Tillfälliga representationskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, sid. 15) att till Tillfälliga representationskostnader för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

Riksdagen vill erinra därom, att sedan genomförandet av löneregleringen för utrikesrepresentationen vid 1939 års lagtima riksdag har under anslaget Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat beräknats ett belopp av 10,000 kronor såsom bidrag till tillfälliga representationskostnader i utlandet. Därmed hava avsetts sådana kostnader, som uppstå vid alldeles särskilda tillfällen. Före år 1939 hade Kungl. Maj:t möjlighet att med anlitan av de besparingar, som i anledning av vakanser m. m. erfarenhetsmässigt alltid uppstode å anslaget till extra ortstillägg, bereda de av dylika utgifter berörda tjänstemännen större eller mindre gottgörelse härför. Övriga representationskostnader under tredje huvudtiteln hava till största delen varit sådana, som uppstått i samband med internationella förhandlingar och konferenser. Dessa kostnader hava hittills redovisats under anslaget Sveriges deltagande i internationella konferenser.

Departementschefens föreliggande förslag avser att under ett gemensamt anslag sammanföra samtliga de representationskostnader inom utrikesförvaltningen, som hittills redovisats under nyssnämnda båda anslag. Därutöver skulle under förevarande anslag redovisas övriga representationskostnader, som eventuellt i andra sammanhang må komma att åvila utrikesdepartementet eller utrikesrepresentationen.

Vid beräklandet av anslagets storlek har, framhåller departementschefen, beaktats, att tillfälliga representationskostnader i utlandet av sådan art, som förutsågs vid 1939 års lönereglering, knappast förekommit under de senaste två åren och icke heller förutses skola uppstå under nästa budgetår.

Riksdagen har under erinran om vad sålunda förekommit icke velat motsätta sig, att ett särskilt anslag anvisas å riksstaten för bestridande av tillfälliga representationskostnader, och funnit sig icke heller böra göra någon erinran mot anslagets storlek.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1942/43 anvisat ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

14:o) **Riksdagens interparlamentariska grupp.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, sid. 16) att till Riksdagens interparlamentariska grupp för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 5,000 kronor.

Vidare har uti två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 78 och II: 59) hemställts, att riksdagen måtte till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

Kungl. Maj:t har för här ifrågavarande ändamål för nästa budgetår äskat samma belopp, som utgår för nu löpande budgetår. Framhållas må emellertid att det för innevarande budgetår anvisade anslaget beräknats med hänsyn till förefintlig reservation av omkring 5,300 kronor. Någon reservation finnes däremot icke nu disponibel.

Riksdagen har funnit angeläget, att medel anvisas för bestridande av åtminstone de utgifter, vilka redan nu kunna förutses såsom ofrånkomliga. Riksdagen åsyftar härvid bidragen till interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat samt till den interparlamentariska gruppens förvaltningskostnader. Ifrågavarande utgiftsposter hava uppskattats till i runt tal 9,000 kronor.

Under återopande av det anförda har riksdagen funnit sig böra i anledning av det motionsvis gjorda yrkandet till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp anvisa för nästa budgetår ett anslag av 9,000 kronor, vilket i förhållande till den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen innebär en ökning med 4,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 78 och II: 59, till *Riksdagens interparlamentariska grupp* för budgetåret 1942/43 anvisat ett anslag av 9,000 kronor.

Diverse.

15:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ersättning till statens allmänna fastighetsfond (punkt 17) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

16:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, sid. 17) har riksdagen till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar* för budgetåret 1942/43 anvisat ett förslagsanslag av 350,000 kronor.

17:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslands-svenskar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, sid. 17—20) att till Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 80,000 kronor.

Såsom departementschefen erinrat anvisade 1936 års riksdag till förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar ett anslag av 50,000 kronor och förutsatte därvid, att frågan om det maximibelopp, varmed bidrag från statens sida framdeles skulle utgå, finge anses därmed definitivt avgjord.

Den genom kriget inträdda stegringen i levnadskostnaderna har emellertid ställt denna fråga i ändrat läge. Såsom i ärendet framhållits skulle understödsnämnden vid oförändrad medelsanvisning se sig nödsakad att utan hänsyn till prisstegringen bibehålla understöden vid tidigare belopp och att i allt mera vidgad omfattning hänvisa de nödställda rysslandssvenskarna till fattigvården. En dylik utväg har synts riksdagen böra i möjligaste mån undvikas.

Riksdagen har därför ansett sig böra höja förevarande anslag, vilken höjning uteslutande är motiverad av den inträdda prisstegringen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1942/43 anvisat ett anslag av 80,000 kronor.

18:o) Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, sid. 20 och 21) att till Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 250,000 kronor.

Riksdagen, som vill framhålla betydelsen under nuvarande förhållanden av här ifrågavarande verksamhet, har för ändamålet anvisat ett anslag av 250,000 kronor, vilket i förhållande till nu löpande budgetår innebär en höjning med 8,000 kronor. Det får ankomma på Kungl. Maj:t att vid fördelning av anslaget för nästkommande budgetår närmare pröva medelsbehovet för de olika förutsedda ändamålen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1942/43 anvisat ett anslag av 250,000 kronor.

19:o) Statens informationsstyrelse: Avlöningar. Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 21) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

20:o) Statens informationsstyrelse: Omkostnader. Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 22) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

21:o) Bidrag till tidskriften »Le Nord». Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, sid. 26) att till Bidrag till tidskriften »Le Nord» för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 6,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts anslagsäskande vid 1939 års riksdag till tidskriften »Le Nord» framhöll dåvarande departementschefen, att tidskriften i fråga, som skulle utgivas på engelska, franska och tyska språken, hade

till uppgift att till utlandet sprida kännedom om opinionen i de nordiska länderna, om de olika regeringarnas politik i internationella frågor samt om de nordiska ländernas insatser på allmänna kulturella områden.

Riksdagen är av den uppfattningen, att under rådande förhållanden ovan nämnda förutsättningar saknas för tidskriftens fortsatta utgivande, och har därför ansett att med bidrag till tidskriften tills vidare bör anstå. Riksdagen har alltså funnit sig icke böra bevilja medel för nästa budgetår för nu ifrågakvarande ändamål.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke vunnit riksdagens bifall.

22:o) Freds- och utrikespolitisk upplysning. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, sid. 26) att till Upplysningsarbete för freden för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

Vidare har uti två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 113 och II: 172) hemställts, att riksdagen måtte höja det av Kungl. Maj:t begärda anslaget till upplysningsarbete för freden till 15,000 kronor samt ändra dess benämning till: anslag till freds- och utrikespolitisk upplysning.

Det är givetvis av stort värde, att saklig och objektiv upplysning meddelas rörande internationella spörsmål. Särskilt under rådande utrikespolitiska förhållanden är behovet härav framträdande. Med bidrag från förevarande anslag har också utförts ett värdefullt arbete för främjande av upplysningsverksamheten på nyssnämnda område. I syfte att bereda möjligheter till en ytterligare utveckling av denna verksamhet har riksdagen funnit sig böra i anslutning till det motionsvis gjorda yrkandet höja anslaget och har för ändamålet anvisat 12,000 kronor.

Då det föreliggande anslagets uppgift såsom ovan antytts är att befrämja upplysningsverksamhet rörande såväl internationella spörsmål som mellanfolkligt samarbete, har det synts riksdagen motiverat, att anslagets rubrik ändras, och har riksdagen i sådant avseende beslutat, att detsamma i enlighet med motionärernas yrkande i stället benämnes »Freds- och utrikespolitisk upplysning».

Beträffande användningen av anslaget får det liksom hittills ankomma på Kungl. Maj:t att fördela de anvisade medlen.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 113 och II: 172, till *Freds- och utrikespolitisk upplysning* för budgetåret 1942/43 anvisat ett anslag av 12,000 kronor.

23:o) Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25, sid. 26 och 27) att till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 23,000 kronor.

Departementschefens förslag att kostnaderna för pressnämnden och för understödsnämnden för rysslandssvenskar böra redovisas under kommittéanslaget har bifallits av riksdagen. Då den verkställda beräkningen av anslaget icke givit riksdagen anledning till erinran får riksdagen anmäla, att riksdagen till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1942/43 anvisat ett reservationsanslag av 23,000 kronor.

24:o) **Extra utgifter.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, sid. 27), har riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1942/43 anvisat ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

25:o) **Dyrtdistillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 27 och 28, sid. 27) har riksdagen för budgetåret 1942/43 anvisat

dels till Dyrtdistillägg åt befattningshavare i statens tjänst ett förslagsanslag av 24,000 kronor;

dels ock till Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst ett förslagsanslag av 5,000 kronor.

26:o) **Kristillägg.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 29) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Stockholm den 24 februari 1942.

Med undersåtlig vördnad.